

سیمای درخشان حضرت فاطمه(س) در سوره انسان

آیات ۵ تا ۲۲ سوره انسان را به قول زنده‌یاد دکتر محمدعلی لسانی فشارکی می‌توان سوره ابرار نامید...

آیات ۵ تا ۲۲ سوره انسان(س) را به قول زنده‌یاد دکتر محمدعلی لسانی فشارکی می‌توان سوره ابرار نامید که در دل سوره انسان از سوی متکلم عزوجل خداوند حکیم جای گزاری شده است. در این سوره واره، خداوند رحمان، ابرار و عبادالله را که در زمان نزول این سوره، مصادیق کامل آن، رسول خدا(ص)، ام المؤمنین حضرت خدیجه کبری(س)، مولاعلی(ع) و حضرت زهرا(س) هستند را به سبب آنکه به مسائل اطراف خود بی‌تفاوت نیستند می‌تواند ستاید.

حضرت فاطمه(س) سوره انسان هفتادوششمین سوره قرآن در ترتیب جاودانه مصحف شریف است. این سوره با ۳۱ آیه به دو واحد موضوعی تقسیم می‌شود: آیات ۱ تا ۲۲ واحد اول و آیات ۲۳ تا ۳۱ واحد دوم. «هل أتى»، «دهر» و «أبرار» از دیگر نام‌های مشهور سوره در میان مسلمانان است. آیات ۵ تا ۲۲ سوره انسان «إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَوْنَ مِنْ كَأْسٍ كَانَتْ مِزَاجَهَا كَافُورًا... إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا» را به قول بزرگ معلم قرآن عصر حاضر، زنده‌یاد دکتر محمدعلی لسانی فشارکی می‌توان سوره ابرار نامید که در دل سوره انسان از سوی متکلم عزوجل خداوند حکیم جای گزاری شده است. در این زیرسوره یا سوره واره، خداوند رحمان، ابرار و عبادالله را که در زمان نزول سوره انسان، مصادیق اتم و کامل آن، رسول خدا(ص)، ام المؤمنین حضرت خدیجه کبری(س)، مولاعلی(ع) و حضرت زهرا(س) هستند را به سبب آنکه به نسبت به مشکلات و مسائل اطراف خود بی‌تفاوت نیستند و برای رفع آنها بدون هیچ‌رسم و گونه‌چشمداشتی و فقط برای رضای خدا داوطلبانه اقدام می‌کنند (یوفون بالنذر) می‌تواند ستاید و شکرگزاری بی‌نظیر و کامل خود را از آنان و ابراری که همانند آنان عمل می‌کردند و در آینده عمل خواهند کرد را به تصویر می‌کشد «وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا...» تا با حقیقت و ماهیت واقعی شکر آشنا شویم و بدانیم خداوند که از ما شکر می‌خواهد (آیه ۳)، خود بهترین شاکران است (وكان سعیکم مشکوراً). در همین خصوص محسن رجبی قدسی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم مشهد یادداشتی در اختیار ایکنای خراسان رضوی قرار داده است که در ادامه می‌خوانیم؛

در سبب نزول آیات «يُؤْفُونَ يَالْتَذَرُ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَتْ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا (۷)؛ (۸)؛ (۹)؛ (۱۰)؛ (۱۱)؛ (۱۲)؛ (۱۳)؛ (۱۴)؛ (۱۵)؛ (۱۶)؛ (۱۷)؛ (۱۸)؛ (۱۹)؛ (۲۰)؛ (۲۱)؛ (۲۲)؛ (۲۳)؛ (۲۴)؛ (۲۵)؛ (۲۶)؛ (۲۷)؛ (۲۸)؛ (۲۹)؛ (۳۰)؛ (۳۱)؛ (۳۲)؛ (۳۳)؛ (۳۴)؛ (۳۵)؛ (۳۶)؛ (۳۷)؛ (۳۸)؛ (۳۹)؛ (۴۰)؛ (۴۱)؛ (۴۲)؛ (۴۳)؛ (۴۴)؛ (۴۵)؛ (۴۶)؛ (۴۷)؛ (۴۸)؛ (۴۹)؛ (۵۰)؛ (۵۱)؛ (۵۲)؛ (۵۳)؛ (۵۴)؛ (۵۵)؛ (۵۶)؛ (۵۷)؛ (۵۸)؛ (۵۹)؛ (۶۰)؛ (۶۱)؛ (۶۲)؛ (۶۳)؛ (۶۴)؛ (۶۵)؛ (۶۶)؛ (۶۷)؛ (۶۸)؛ (۶۹)؛ (۷۰)؛ (۷۱)؛ (۷۲)؛ (۷۳)؛ (۷۴)؛ (۷۵)؛ (۷۶)؛ (۷۷)؛ (۷۸)؛ (۷۹)؛ (۸۰)؛ (۸۱)؛ (۸۲)؛ (۸۳)؛ (۸۴)؛ (۸۵)؛ (۸۶)؛ (۸۷)؛ (۸۸)؛ (۸۹)؛ (۹۰)؛ (۹۱)؛ (۹۲)؛ (۹۳)؛ (۹۴)؛ (۹۵)؛ (۹۶)؛ (۹۷)؛ (۹۸)؛ (۹۹)؛ (۱۰۰)؛ (۱۰۱)؛ (۱۰۲)؛ (۱۰۳)؛ (۱۰۴)؛ (۱۰۵)؛ (۱۰۶)؛ (۱۰۷)؛ (۱۰۸)؛ (۱۰۹)؛ (۱۱۰)؛ (۱۱۱)؛ (۱۱۲)؛ (۱۱۳)؛ (۱۱۴)؛ (۱۱۵)؛ (۱۱۶)؛ (۱۱۷)؛ (۱۱۸)؛ (۱۱۹)؛ (۱۲۰)؛ (۱۲۱)؛ (۱۲۲)؛ (۱۲۳)؛ (۱۲۴)؛ (۱۲۵)؛ (۱۲۶)؛ (۱۲۷)؛ (۱۲۸)؛ (۱۲۹)؛ (۱۳۰)؛ (۱۳۱)؛ (۱۳۲)؛ (۱۳۳)؛ (۱۳۴)؛ (۱۳۵)؛ (۱۳۶)؛ (۱۳۷)؛ (۱۳۸)؛ (۱۳۹)؛ (۱۴۰)؛ (۱۴۱)؛ (۱۴۲)؛ (۱۴۳)؛ (۱۴۴)؛ (۱۴۵)؛ (۱۴۶)؛ (۱۴۷)؛ (۱۴۸)؛ (۱۴۹)؛ (۱۵۰)؛ (۱۵۱)؛ (۱۵۲)؛ (۱۵۳)؛ (۱۵۴)؛ (۱۵۵)؛ (۱۵۶)؛ (۱۵۷)؛ (۱۵۸)؛ (۱۵۹)؛ (۱۶۰)؛ (۱۶۱)؛ (۱۶۲)؛ (۱۶۳)؛ (۱۶۴)؛ (۱۶۵)؛ (۱۶۶)؛ (۱۶۷)؛ (۱۶۸)؛ (۱۶۹)؛ (۱۷۰)؛ (۱۷۱)؛ (۱۷۲)؛ (۱۷۳)؛ (۱۷۴)؛ (۱۷۵)؛ (۱۷۶)؛ (۱۷۷)؛ (۱۷۸)؛ (۱۷۹)؛ (۱۸۰)؛ (۱۸۱)؛ (۱۸۲)؛ (۱۸۳)؛ (۱۸۴)؛ (۱۸۵)؛ (۱۸۶)؛ (۱۸۷)؛ (۱۸۸)؛ (۱۸۹)؛ (۱۹۰)؛ (۱۹۱)؛ (۱۹۲)؛ (۱۹۳)؛ (۱۹۴)؛ (۱۹۵)؛ (۱۹۶)؛ (۱۹۷)؛ (۱۹۸)؛ (۱۹۹)؛ (۲۰۰)؛ (۲۰۱)؛ (۲۰۲)؛ (۲۰۳)؛ (۲۰۴)؛ (۲۰۵)؛ (۲۰۶)؛ (۲۰۷)؛ (۲۰۸)؛ (۲۰۹)؛ (۲۱۰)؛ (۲۱۱)؛ (۲۱۲)؛ (۲۱۳)؛ (۲۱۴)؛ (۲۱۵)؛ (۲۱۶)؛ (۲۱۷)؛ (۲۱۸)؛ (۲۱۹)؛ (۲۲۰)؛ (۲۲۱)؛ (۲۲۲)؛ (۲۲۳)؛ (۲۲۴)؛ (۲۲۵)؛ (۲۲۶)؛ (۲۲۷)؛ (۲۲۸)؛ (۲۲۹)؛ (۲۳۰)؛ (۲۳۱)؛ (۲۳۲)؛ (۲۳۳)؛ (۲۳۴)؛ (۲۳۵)؛ (۲۳۶)؛ (۲۳۷)؛ (۲۳۸)؛ (۲۳۹)؛ (۲۴۰)؛ (۲۴۱)؛ (۲۴۲)؛ (۲۴۳)؛ (۲۴۴)؛ (۲۴۵)؛ (۲۴۶)؛ (۲۴۷)؛ (۲۴۸)؛ (۲۴۹)؛ (۲۵۰)؛ (۲۵۱)؛ (۲۵۲)؛ (۲۵۳)؛ (۲۵۴)؛ (۲۵۵)؛ (۲۵۶)؛ (۲۵۷)؛ (۲۵۸)؛ (۲۵۹)؛ (۲۶۰)؛ (۲۶۱)؛ (۲۶۲)؛ (۲۶۳)؛ (۲۶۴)؛ (۲۶۵)؛ (۲۶۶)؛ (۲۶۷)؛ (۲۶۸)؛ (۲۶۹)؛ (۲۷۰)؛ (۲۷۱)؛ (۲۷۲)؛ (۲۷۳)؛ (۲۷۴)؛ (۲۷۵)؛ (۲۷۶)؛ (۲۷۷)؛ (۲۷۸)؛ (۲۷۹)؛ (۲۸۰)؛ (۲۸۱)؛ (۲۸۲)؛ (۲۸۳)؛ (۲۸۴)؛ (۲۸۵)؛ (۲۸۶)؛ (۲۸۷)؛ (۲۸۸)؛ (۲۸۹)؛ (۲۹۰)؛ (۲۹۱)؛ (۲۹۲)؛ (۲۹۳)؛ (۲۹۴)؛ (۲۹۵)؛ (۲۹۶)؛ (۲۹۷)؛ (۲۹۸)؛ (۲۹۹)؛ (۳۰۰)؛ (۳۰۱)؛ (۳۰۲)؛ (۳۰۳)؛ (۳۰۴)؛ (۳۰۵)؛ (۳۰۶)؛ (۳۰۷)؛ (۳۰۸)؛ (۳۰۹)؛ (۳۱۰)؛ (۳۱۱)؛ (۳۱۲)؛ (۳۱۳)؛ (۳۱۴)؛ (۳۱۵)؛ (۳۱۶)؛ (۳۱۷)؛ (۳۱۸)؛ (۳۱۹)؛ (۳۲۰)؛ (۳۲۱)؛ (۳۲۲)؛ (۳۲۳)؛ (۳۲۴)؛ (۳۲۵)؛ (۳۲۶)؛ (۳۲۷)؛ (۳۲۸)؛ (۳۲۹)؛ (۳۳۰)؛ (۳۳۱)؛ (۳۳۲)؛ (۳۳۳)؛ (۳۳۴)؛ (۳۳۵)؛ (۳۳۶)؛ (۳۳۷)؛ (۳۳۸)؛ (۳۳۹)؛ (۳۴۰)؛ (۳۴۱)؛ (۳۴۲)؛ (۳۴۳)؛ (۳۴۴)؛ (۳۴۵)؛ (۳۴۶)؛ (۳۴۷)؛ (۳۴۸)؛ (۳۴۹)؛ (۳۵۰)؛ (۳۵۱)؛ (۳۵۲)؛ (۳۵۳)؛ (۳۵۴)؛ (۳۵۵)؛ (۳۵۶)؛ (۳۵۷)؛ (۳۵۸)؛ (۳۵۹)؛ (۳۶۰)؛ (۳۶۱)؛ (۳۶۲)؛ (۳۶۳)؛ (۳۶۴)؛ (۳۶۵)؛ (۳۶۶)؛ (۳۶۷)؛ (۳۶۸)؛ (۳۶۹)؛ (۳۷۰)؛ (۳۷۱)؛ (۳۷۲)؛ (۳۷۳)؛ (۳۷۴)؛ (۳۷۵)؛ (۳۷۶)؛ (۳۷۷)؛ (۳۷۸)؛ (۳۷۹)؛ (۳۸۰)؛ (۳۸۱)؛ (۳۸۲)؛ (۳۸۳)؛ (۳۸۴)؛ (۳۸۵)؛ (۳۸۶)؛ (۳۸۷)؛ (۳۸۸)؛ (۳۸۹)؛ (۳۹۰)؛ (۳۹۱)؛ (۳۹۲)؛ (۳۹۳)؛ (۳۹۴)؛ (۳۹۵)؛ (۳۹۶)؛ (۳۹۷)؛ (۳۹۸)؛ (۳۹۹)؛ (۴۰۰)؛ (۴۰۱)؛ (۴۰۲)؛ (۴۰۳)؛ (۴۰۴)؛ (۴۰۵)؛ (۴۰۶)؛ (۴۰۷)؛ (۴۰۸)؛ (۴۰۹)؛ (۴۱۰)؛ (۴۱۱)؛ (۴۱۲)؛ (۴۱۳)؛ (۴۱۴)؛ (۴۱۵)؛ (۴۱۶)؛ (۴۱۷)؛ (۴۱۸)؛ (۴۱۹)؛ (۴۲۰)؛ (۴۲۱)؛ (۴۲۲)؛ (۴۲۳)؛ (۴۲۴)؛ (۴۲۵)؛ (۴۲۶)؛ (۴۲۷)؛ (۴۲۸)؛ (۴۲۹)؛ (۴۳۰)؛ (۴۳۱)؛ (۴۳۲)؛ (۴۳۳)؛ (۴۳۴)؛ (۴۳۵)؛ (۴۳۶)؛ (۴۳۷)؛ (۴۳۸)؛ (۴۳۹)؛ (۴۴۰)؛ (۴۴۱)؛ (۴۴۲)؛ (۴۴۳)؛ (۴۴۴)؛ (۴۴۵)؛ (۴۴۶)؛ (۴۴۷)؛ (۴۴۸)؛ (۴۴۹)؛ (۴۵۰)؛ (۴۵۱)؛ (۴۵۲)؛ (۴۵۳)؛ (۴۵۴)؛ (۴۵۵)؛ (۴۵۶)؛ (۴۵۷)؛ (۴۵۸)؛ (۴۵۹)؛ (۴۶۰)؛ (۴۶۱)؛ (۴۶۲)؛ (۴۶۳)؛ (۴۶۴)؛ (۴۶۵)؛ (۴۶۶)؛ (۴۶۷)؛ (۴۶۸)؛ (۴۶۹)؛ (۴۷۰)؛ (۴۷۱)؛ (۴۷۲)؛ (۴۷۳)؛ (۴۷۴)؛ (۴۷۵)؛ (۴۷۶)؛ (۴۷۷)؛ (۴۷۸)؛ (۴۷۹)؛ (۴۸۰)؛ (۴۸۱)؛ (۴۸۲)؛ (۴۸۳)؛ (۴۸۴)؛ (۴۸۵)؛ (۴۸۶)؛ (۴۸۷)؛ (۴۸۸)؛ (۴۸۹)؛ (۴۹۰)؛ (۴۹۱)؛ (۴۹۲)؛ (۴۹۳)؛ (۴۹۴)؛ (۴۹۵)؛ (۴۹۶)؛ (۴۹۷)؛ (۴۹۸)؛ (۴۹۹)؛ (۵۰۰)؛ (۵۰۱)؛ (۵۰۲)؛ (۵۰۳)؛ (۵۰۴)؛ (۵۰۵)؛ (۵۰۶)؛ (۵۰۷)؛ (۵۰۸)؛ (۵۰۹)؛ (۵۱۰)؛ (۵۱۱)؛ (۵۱۲)؛ (۵۱۳)؛ (۵۱۴)؛ (۵۱۵)؛ (۵۱۶)؛ (۵۱۷)؛ (۵۱۸)؛ (۵۱۹)؛ (۵۲۰)؛ (۵۲۱)؛ (۵۲۲)؛ (۵۲۳)؛ (۵۲۴)؛ (۵۲۵)؛ (۵۲۶)؛ (۵۲۷)؛ (۵۲۸)؛ (۵۲۹)؛ (۵۳۰)؛ (۵۳۱)؛ (۵۳۲)؛ (۵۳۳)؛ (۵۳۴)؛ (۵۳۵)؛ (۵۳۶)؛ (۵۳۷)؛ (۵۳۸)؛ (۵۳۹)؛ (۵۴۰)؛ (۵۴۱)؛ (۵۴۲)؛ (۵۴۳)؛ (۵۴۴)؛ (۵۴۵)؛ (۵۴۶)؛ (۵۴۷)؛ (۵۴۸)؛ (۵۴۹)؛ (۵۵۰)؛ (۵۵۱)؛ (۵۵۲)؛ (۵۵۳)؛ (۵۵۴)؛ (۵۵۵)؛ (۵۵۶)؛ (۵۵۷)؛ (۵۵۸)؛ (۵۵۹)؛ (۵۶۰)؛ (۵۶۱)؛ (۵۶۲)؛ (۵۶۳)؛ (۵۶۴)؛ (۵۶۵)؛ (۵۶۶)؛ (۵۶۷)؛ (۵۶۸)؛ (۵۶۹)؛ (۵۷۰)؛ (۵۷۱)؛ (۵۷۲)؛ (۵۷۳)؛ (۵۷۴)؛ (۵۷۵)؛ (۵۷۶)؛ (۵۷۷)؛ (۵۷۸)؛ (۵۷۹)؛ (۵۸۰)؛ (۵۸۱)؛ (۵۸۲)؛ (۵۸۳)؛ (۵۸۴)؛ (۵۸۵)؛ (۵۸۶)؛ (۵۸۷)؛ (۵۸۸)؛ (۵۸۹)؛ (۵۹۰)؛ (۵۹۱)؛ (۵۹۲)؛ (۵۹۳)؛ (۵۹۴)؛ (۵۹۵)؛ (۵۹۶)؛ (۵۹۷)؛ (۵۹۸)؛ (۵۹۹)؛ (۶۰۰)؛ (۶۰۱)؛ (۶۰۲)؛ (۶۰۳)؛ (۶۰۴)؛ (۶۰۵)؛ (۶۰۶)؛ (۶۰۷)؛ (۶۰۸)؛ (۶۰۹)؛ (۶۱۰)؛ (۶۱۱)؛ (۶۱۲)؛ (۶۱۳)؛ (۶۱۴)؛ (۶۱۵)؛ (۶۱۶)؛ (۶۱۷)؛ (۶۱۸)؛ (۶۱۹)؛ (۶۲۰)؛ (۶۲۱)؛ (۶۲۲)؛ (۶۲۳)؛ (۶۲۴)؛ (۶۲۵)؛ (۶۲۶)؛ (۶۲۷)؛ (۶۲۸)؛ (۶۲۹)؛ (۶۳۰)؛ (۶۳۱)؛ (۶۳۲)؛ (۶۳۳)؛ (۶۳۴)؛ (۶۳۵)؛ (۶۳۶)؛ (۶۳۷)؛ (۶۳۸)؛ (۶۳۹)؛ (۶۴۰)؛ (۶۴۱)؛ (۶۴۲)؛ (۶۴۳)؛ (۶۴۴)؛ (۶۴۵)؛ (۶۴۶)؛ (۶۴۷)؛ (۶۴۸)؛ (۶۴۹)؛ (۶۵۰)؛ (۶۵۱)؛ (۶۵۲)؛ (۶۵۳)؛ (۶۵۴)؛ (۶۵۵)؛ (۶۵۶)؛ (۶۵۷)؛ (۶۵۸)؛ (۶۵۹)؛ (۶۶۰)؛ (۶۶۱)؛ (۶۶۲)؛ (۶۶۳)؛ (۶۶۴)؛ (۶۶۵)؛ (۶۶۶)؛ (۶۶۷)؛ (۶۶۸)؛ (۶۶۹)؛ (۶۷۰)؛ (۶۷۱)؛ (۶۷۲)؛ (۶۷۳)؛ (۶۷۴)؛ (۶۷۵)؛ (۶۷۶)؛ (۶۷۷)؛ (۶۷۸)؛ (۶۷۹)؛ (۶۸۰)؛ (۶۸۱)؛ (۶۸۲)؛ (۶۸۳)؛ (۶۸۴)؛ (۶۸۵)؛ (۶۸۶)؛ (۶۸۷)؛ (۶۸۸)؛ (۶۸۹)؛ (۶۹۰)؛ (۶۹۱)؛ (۶۹۲)؛ (۶۹۳)؛ (۶۹۴)؛ (۶۹۵)؛ (۶۹۶)؛ (۶۹۷)؛ (۶۹۸)؛ (۶۹۹)؛ (۷۰۰)؛ (۷۰۱)؛ (۷۰۲)؛ (۷۰۳)؛ (۷۰۴)؛ (۷۰۵)؛ (۷۰۶)؛ (۷۰۷)؛ (۷۰۸)؛ (۷۰۹)؛ (۷۱۰)؛ (۷۱۱)؛ (۷۱۲)؛ (۷۱۳)؛ (۷۱۴)؛ (۷۱۵)؛ (۷۱۶)؛ (۷۱۷)؛ (۷۱۸)؛ (۷۱۹)؛ (۷۲۰)؛ (۷۲۱)؛ (۷۲۲)؛ (۷۲۳)؛ (۷۲۴)؛ (۷۲۵)؛ (۷۲۶)؛ (۷۲۷)؛ (۷۲۸)؛ (۷۲۹)؛ (۷۳۰)؛ (۷۳۱)؛ (۷۳۲)؛ (۷۳۳)؛ (۷۳۴)؛ (۷۳۵)؛ (۷۳۶)؛ (۷۳۷)؛ (۷۳۸)؛ (۷۳۹)؛ (۷۴۰)؛ (۷۴۱)؛ (۷۴۲)؛ (۷۴۳)؛ (۷۴۴)؛ (۷۴۵)؛ (۷۴۶)؛ (۷۴۷)؛ (۷۴۸)؛ (۷۴۹)؛ (۷۵۰)؛ (۷۵۱)؛ (۷۵۲)؛ (۷۵۳)؛ (۷۵۴)؛ (۷۵۵)؛ (۷۵۶)؛ (۷۵۷)؛ (۷۵۸)؛ (۷۵۹)؛ (۷۶۰)؛ (۷۶۱)؛ (۷۶۲)؛ (۷۶۳)؛ (۷۶۴)؛ (۷۶۵)؛ (۷۶۶)؛ (۷۶۷)؛ (۷۶۸)؛ (۷۶۹)؛ (۷۷۰)؛ (۷۷۱)؛ (۷۷۲)؛ (۷۷۳)؛ (۷۷۴)؛ (۷۷۵)؛ (۷۷۶)؛ (۷۷۷)؛ (۷۷۸)؛ (۷۷۹)؛ (۷۸۰)؛ (۷۸۱)؛ (۷۸۲)؛ (۷۸۳)؛ (۷۸۴)؛ (۷۸۵)؛ (۷۸۶)؛ (۷۸۷)؛ (۷۸۸)؛ (۷۸۹)؛ (۷۹۰)؛ (۷۹۱)؛ (۷۹۲)؛ (۷۹۳)؛ (۷۹۴)؛ (۷۹۵)؛ (۷۹۶)؛ (۷۹۷)؛ (۷۹۸)؛ (۷۹۹)؛ (۸۰۰)؛ (۸۰۱)؛ (۸۰۲)؛ (۸۰۳)؛ (۸۰۴)؛ (۸۰۵)؛ (۸۰۶)؛ (۸۰۷)؛ (۸۰۸)؛ (۸۰۹)؛ (۸۱۰)؛ (۸۱۱)؛ (۸۱۲)؛ (۸۱۳)؛ (۸۱۴)؛ (۸۱۵)؛ (۸۱۶)؛ (۸۱۷)؛ (۸۱۸)؛ (۸۱۹)؛ (۸۲۰)؛ (۸۲۱)؛ (۸۲۲)؛ (۸۲۳)؛ (۸۲۴)؛ (۸۲۵)؛ (۸۲۶)؛ (۸۲۷)؛ (۸۲۸)؛ (۸۲۹)؛ (۸۳۰)؛ (۸۳۱)؛ (۸۳۲)؛ (۸۳۳)؛ (۸۳۴)؛ (۸۳۵)؛ (۸۳۶)؛ (۸۳۷)؛ (۸۳۸)؛ (۸۳۹)؛ (۸۴۰)؛ (۸۴۱)؛ (۸۴۲)؛ (۸۴۳)؛ (۸۴۴)؛ (۸۴۵)؛ (۸۴۶)؛ (۸۴۷)؛ (۸۴۸)؛ (۸۴۹)؛ (۸۵۰)؛ (۸۵۱)؛ (۸۵۲)؛ (۸۵۳)؛ (۸۵۴)؛ (۸۵۵)؛ (۸۵۶)؛ (۸۵۷)؛ (۸۵۸)؛ (۸۵۹)؛ (۸۶۰)؛ (۸۶۱)؛ (۸۶۲)؛ (۸۶۳)؛ (۸۶۴)؛ (۸۶۵)؛ (۸۶۶)؛ (۸۶۷)؛ (۸۶۸)؛ (۸۶۹)؛ (۸۷۰)؛ (۸۷۱)؛ (۸۷۲)؛ (۸۷۳)؛ (۸۷۴)؛ (۸۷۵)؛ (۸۷۶)؛ (۸۷۷)؛ (۸۷۸)؛ (۸۷۹)؛ (۸۸۰)؛ (۸۸۱)؛ (۸۸۲)؛ (۸۸۳)؛ (۸۸۴)؛ (۸۸۵)؛ (۸۸۶)؛ (۸۸۷)؛ (۸۸۸)؛ (۸۸۹)؛ (۸۹۰)؛ (۸۹۱)؛ (۸۹۲)؛ (۸۹۳)؛ (۸۹۴)؛ (۸۹۵)؛ (۸۹۶)؛ (۸۹۷)؛ (۸۹۸)؛ (۸۹۹)؛ (۹۰۰)؛ (۹۰۱)؛ (۹۰۲)؛ (۹۰۳)؛ (۹۰۴)؛ (۹۰۵)؛ (۹۰۶)؛ (۹۰۷)؛ (۹۰۸)؛ (۹۰۹)؛ (۹۱۰)؛ (۹۱۱)؛ (۹۱۲)؛ (۹۱۳)؛ (۹۱۴)؛ (۹۱۵)؛ (۹۱۶)؛ (۹۱۷)؛ (۹۱۸)؛ (۹۱۹)؛ (۹۲۰)؛ (۹۲۱)؛ (۹۲۲)؛ (۹۲۳)؛ (۹۲۴)؛ (۹۲۵)؛ (۹۲۶)؛ (۹۲۷)؛ (۹۲۸)؛ (۹۲۹)؛ (۹۳۰)؛ (۹۳۱)؛ (۹۳۲)؛ (۹۳۳)؛ (۹۳۴)؛ (۹۳۵)؛ (۹۳۶)؛ (۹۳۷)؛ (۹۳۸)؛ (۹۳۹)؛ (۹۴۰)؛ (۹۴۱)؛ (۹۴۲)؛ (۹۴۳)؛ (۹۴۴)؛ (۹۴۵)؛ (۹۴۶)؛ (۹۴۷)؛ (۹۴۸)؛ (۹۴۹)؛ (۹۵۰)؛ (۹۵۱)؛ (۹۵۲)؛ (۹۵۳)؛ (۹۵۴)؛ (۹۵۵)؛ (۹۵۶)؛ (۹۵۷)؛ (۹۵۸)؛ (۹۵۹)؛ (۹۶۰)؛ (۹۶۱)؛ (۹۶۲)؛ (۹۶۳)؛ (۹۶۴)؛ (۹۶۵)؛ (۹۶۶)؛ (۹۶۷)؛ (۹۶۸)؛ (۹۶۹)؛ (۹۷۰)؛ (۹۷۱)؛ (۹۷۲)؛ (۹۷۳)؛ (۹۷۴)؛ (۹۷۵)؛ (۹۷۶)؛ (۹۷۷)؛ (۹۷۸)؛ (۹۷۹)؛ (۹۸۰)؛ (۹۸۱)؛ (۹۸۲)؛ (۹۸۳)؛ (۹۸۴)؛ (۹۸۵)؛ (۹۸۶)؛ (۹۸۷)؛ (۹۸۸)؛ (۹۸۹)؛ (۹۹۰)؛ (۹۹۱)؛ (۹۹۲)؛ (۹۹۳)؛ (۹۹۴)؛ (۹۹۵)؛ (۹۹۶)؛ (۹۹۷)؛ (۹۹۸)؛ (۹۹۹)؛ (۱۰۰۰)؛ (۱۰۰۱)؛ (۱۰۰۲)؛ (۱۰۰۳)؛ (۱۰۰۴)؛ (۱۰۰۵)؛ (۱۰۰۶)؛ (۱۰۰۷)؛ (۱۰۰۸)؛ (۱۰۰۹)؛ (۱۰۱۰)؛ (۱۰۱۱)؛ (۱۰۱۲)؛ (۱۰۱۳)؛ (۱۰۱۴)؛ (۱۰۱۵)؛ (۱۰۱۶)؛ (۱۰۱۷)؛ (۱۰۱۸)؛ (۱۰۱۹)؛ (۱۰۲۰)؛ (۱۰۲۱)؛ (۱۰۲۲)؛ (۱۰۲۳)؛ (۱۰۲۴)؛ (۱۰۲۵)؛ (۱۰۲۶)؛ (۱۰۲۷)؛ (۱۰۲۸)؛ (۱۰۲۹)؛ (۱۰۳۰)؛ (۱۰۳۱)؛ (۱۰۳۲)؛ (۱۰۳۳)؛ (۱۰۳۴)؛ (۱۰۳۵)؛ (۱۰۳۶)؛ (۱۰۳۷)؛ (۱۰۳۸)؛ (۱۰۳۹)؛ (۱۰۴۰)؛ (۱۰۴۱)؛ (۱۰۴۲)؛ (۱۰۴۳)؛ (۱۰۴۴)؛ (۱۰۴۵)؛ (۱۰۴۶)؛ (۱۰۴۷)؛ (۱۰۴۸)؛ (۱۰۴۹)؛ (۱۰۵۰)؛ (۱۰۵۱)؛ (۱۰۵۲)؛ (۱۰۵۳)؛ (۱۰۵۴)؛ (۱۰۵۵)؛ (۱۰۵۶)؛ (۱۰۵۷)؛ (۱۰۵۸)؛ (۱۰۵۹)؛ (۱۰۶۰)؛ (۱۰۶۱)؛ (۱۰۶۲)؛ (۱۰۶۳)؛ (۱۰۶۴)؛ (۱۰۶۵)؛ (۱۰۶۶)؛ (۱۰۶۷)؛ (۱۰۶۸)؛ (۱۰۶۹)؛ (۱۰۷۰)؛ (۱۰۷۱)؛ (۱۰۷۲)؛ (۱۰۷۳)؛ (۱۰۷۴)؛ (۱۰۷۵)؛ (۱۰۷۶)؛ (۱۰۷۷)؛ (۱۰۷۸)؛ (۱۰۷۹)؛ (۱۰۸۰)؛ (۱۰۸۱)؛ (۱۰۸۲)؛ (۱۰۸۳)؛ (۱۰۸۴)؛ (۱۰۸۵)؛ (۱۰۸۶)؛ (۱۰۸۷)؛ (۱۰۸۸)؛ (۱۰۸۹)؛ (۱۰۹۰)؛ (۱۰۹۱)؛ (۱۰۹۲)؛ (۱۰۹۳)؛ (۱۰۹۴)؛ (۱۰۹۵)؛ (۱۰۹۶)؛ (۱۰۹۷)؛ (۱۰۹۸)؛ (۱۰۹۹)؛ (۱۱۰۰)؛ (۱۱۰۱)؛ (۱۱۰۲)؛ (۱۱۰۳)؛ (۱۱۰۴)؛ (۱۱۰۵)؛ (۱۱۰۶)؛ (۱۱۰۷)؛ (۱۱۰۸)؛ (۱۱۰۹)؛ (۱۱۱۰)؛ (۱۱۱۱)؛ (۱۱۱۲)؛ (۱۱۱۳)؛ (۱۱۱۴)؛ (۱۱۱۵)؛ (۱۱۱۶)؛ (۱۱۱۷)؛ (۱۱۱۸)؛ (۱۱۱۹)؛ (۱۱۲۰)؛ (۱۱۲۱)؛ (۱۱۲۲)؛ (۱۱۲۳)؛ (۱۱۲۴)؛ (۱۱۲۵)؛ (۱۱۲۶)؛ (۱۱۲۷)؛ (۱۱۲۸)؛ (۱۱۲۹)؛ (۱۱۳۰)؛ (۱۱۳۱)؛ (۱۱۳۲)؛ (۱۱۳۳)؛ (۱۱۳۴)؛ (۱۱۳۵)؛ (۱۱۳۶)؛ (۱۱۳۷)؛ (۱۱۳۸)؛ (۱۱۳۹)؛ (۱۱۴۰)؛ (۱۱۴۱)؛ (۱۱۴۲)؛ (۱۱۴۳)؛ (۱۱۴۴)؛ (۱۱۴۵)؛ (۱۱۴۶)؛ (۱۱۴۷)؛ (۱۱۴۸)؛ (۱۱۴۹)؛ (۱۱۵۰)؛ (۱۱۵۱)؛ (۱۱۵۲)؛ (۱۱۵۳)؛ (۱۱۵۴)؛ (۱۱۵۵)؛ (۱۱۵۶)؛ (۱۱۵۷)؛ (۱۱۵۸)؛ (۱۱۵۹)؛ (۱۱۶۰)؛ (۱۱۶۱)؛ (۱۱۶۲)؛ (۱۱۶۳)؛ (۱۱۶۴)؛ (۱۱۶۵)؛ (۱۱۶۶)؛ (۱۱۶۷)؛ (۱۱۶۸)؛ (۱۱۶۹)؛ (۱۱۷۰)؛ (۱۱۷۱)؛ (۱۱۷۲)؛ (۱۱۷۳)؛ (۱۱۷۴)؛ (۱۱۷۵)؛ (۱۱۷۶)؛ (۱۱۷۷)؛ (۱۱۷۸)؛ (۱۱۷۹)؛ (۱۱۸۰)؛ (۱۱۸۱)؛ (۱۱۸۲)؛ (۱۱۸۳)؛ (۱۱۸۴)؛ (۱۱۸۵)؛ (۱۱۸۶)؛ (۱۱۸۷)؛ (۱۱۸۸)؛ (۱۱۸۹)؛ (۱۱۹۰)؛ (۱۱۹۱)؛ (۱۱۹۲)؛ (۱۱۹۳)؛ (۱۱۹۴)؛ (۱۱۹۵)؛ (۱۱۹۶)؛ (۱۱۹۷)؛ (۱۱۹۸)؛ (۱۱۹۹)؛ (۱۲۰۰)؛ (۱۲۰۱)؛ (۱۲۰۲)؛ (۱۲۰۳)؛ (۱۲۰۴)؛ (۱۲۰۵)؛ (۱۲۰۶)؛ (۱۲۰۷)؛ (۱۲۰۸)؛ (۱۲۰۹)؛ (۱۲۱۰)؛ (۱۲۱۱)؛ (۱۲۱۲)؛ (۱۲۱۳)؛ (۱۲۱۴)؛ (۱۲۱۵)؛ (۱۲۱۶)؛ (۱۲۱۷)؛ (۱۲۱۸)؛ (۱۲۱۹)؛ (۱۲۲۰)؛ (۱۲۲۱)؛ (۱۲۲۲)؛ (۱۲۲۳)؛ (۱۲۲۴)؛ (۱۲۲۵)؛ (۱۲۲۶)؛ (۱۲۲۷)؛ (۱۲۲۸)؛ (۱۲۲۹)؛ (۱۲۳۰)؛ (۱۲

اسیر دادند و همگی با آب افطار کرده، شب را گرسنه خوابیدند (أمالی صدوق، ص ۲۲۷ و ۲۳۱؛ ndash).

صبح هنگام که مولا علی(ع) با دو فرزند خود حسن و حسین خدمت حضرت رسول اکرم(ص) رسیدند، حضرت آن دو کودک خردسال را در حالی دید که از شدت گرسنگی همچون جوجه می rlm& لرزیدند و رمق در تن نداشتند! پیامبر(ص) به علی(ع) فرمود: یا أبا الحسن کاملاً ناراحت شدم! شما را چه می rlm& شود؟ آنگاه پیامبر(ص) رو به خانه فاطمه آمد تا از ماجرا آگاه شود. همین rlm& که وارد خانه شد زهرا سلام الله علیها را در حالی دید که چشم rlm& ها گود افتاده، پهلوها تهی گشته، شکم به کمر چسبیده، نه به چشم سوئی و نه به تن رمقی دارد. حضرت به دخترش فاطمه(ص) گفت دخترم این دو کودک گرسنه rlm& اند، برای آنان طعامی فراهم کن! حضرت زهرا - سلام الله علیها - شرح ماجرا را گفت و عرض کرد: پدر، در خانه چیزی نداریم؟! (بحار الانوار، ۳۵/ ۲۵۲)

هنگامی که پیامبر وضع را چنین دید، دست به دعا برداشت و از درگاه خداوندی درخواست «نزول مائده» نمود. دعا به اجابت رسید و جبرئیل با قدحی پُر از گوشت و نان ترید نازل گشت. همگی خوردند و سیر شدند و از مقدار طعام چیزی کم نشد. در این موقع که حسین - علیه السلام - کودک خردسالی بود تکه استخوانی که بر سر آن گوشتی بود به دست گرفته می rlm& خورد و از خانه بیرون رفت. در این هنگام دخترکی یهودی حسین را با استخوان و گوشت دید و گفت: «یا أَهْلَ بَيْتِ الْجُوعِ!! مِنْ أَيْنَ لَكُمْ هَذَا؟ أَطَعَمْنِيهَا....؟»؛ ای خانواده گرسنه!! این را از کجا آورده اید؟؟ قدری به من بدهید؟! امام حسین - علیه السلام - دست خود را دراز کرد تا به او بدهد که در این هنگام جبرئیل نازل گشت و استخوان را از دست حسین گرفت و آن قدح طعام بهشتی - به طور کل - برگرفته شد و به آسمان بازگشت. پیامبر اکرم(ص) فرمود: چنانچه حسین(ع) آن استخوان را به دخترک یهودی عرضه نکرده بود، آن قدح طعام همچنان بدون کاستی تا قیامت باقی می rlm& ماند و اهل بیت(ع) از آن بهره می گرفتند (مناقب ابن شهر آشوب، ۱۳۴/۲).

۲) در حدیث صحیح به نقل از امام صادق(ع) آمده است که حضرت زهرا(س) با آرد کردن جو، حلوایی خوشبو و لذیذ به نام «عصیده» درست کردند و هنگامی که بر سر سفره نهادند، بینوایی آمد و درخواست طعام کرد، مولا امیرمؤمنان(ع) یک rlm& سوم آن را به وی داد، سپس یتیمی آمد و یک rlm& سوم دیگر را به او عطا کرد و یک rlm& سوم پابانی را به اسیر بخشید. با این ایثار و گذشت، خود از چشیدن و خوردن آن چشم پوشیدند. در ادامه حدیث که علی بن ابراهیم قمی آن را در تفسیرش آورده، آمده است که ۱۸ آیه rlm& ای که در سوره انسان در وصف ابرار آمده است، برای هر مؤمنی که مانند مولا علی(ع) برای خدا عمل کند، صادق و جاری است: «وَهِيَ جَارِيَةٌ فِي كُلِّ مُؤْمِنٍ فَعَلَّ مِثْلَ ذَلِكَ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ» (تفسیر قمی، ۳۹۸/۲).

آیت rlm& الله معرفت مفسر و قرآن rlm& پژوه معاصر با بررسی سند و محتوای اخبار موجود، فقط روایت علی بن ابراهیم قمی به نقل از امام صادق(ع) در تفسیر قمی را صحیح می rlm& داند («حدیث ایثار»، درج شده در کتاب شاخه rlm& های شوق، ج ۱، ص ۵۷۳-۵۸۰، تهران: نشر قطره، ۱۳۸۶).

دقت شود که در حدیث دوم که تنها همین حدیث درست است سخنی از بیماری حسنین(ع) و نذر مولا علی(ع) و حضرت زهرا(س) به سفارش عمر بن خطاب، و ناداری مولا علی(ع) و قرض از شمعون یهودی و بخشش همه آنچه در سفره است وجود ندارد و این حادثه در یک روز اتفاق افتاده است.

محمد بن ادریس شافعی (د ۲۰۴ق)، امام و پیشوای فقهی شافعیان در دو بیت شعر به زیبایی جایگاه اهل بیت(ع) در این سوره را مطرح کرده است:

إِلَامٌ أَلَامٌ وَ حَتَّى مَتَى أَعَاتِبُ فِي حَبِّ هَذَا الْقَتَى^۱
فَهَلْ زَوَّجْتَ فَاطِمَةَ غَيْرَهُ وَ فَيَ غَيْرَهُ هَلْ أَتَى^۱، «هل أتى»
«إِلَامٌ = الی ما: تا چه زمانی»؛ «لا فتی الا علی»

ایکنا